

APSTIPRINU
20 18 .gada 10 . mēnesī

Kultūras ministre D.Melbārde

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam
„Radošā Latvija”

DEJAS NOZARES STRATĒGIJA
(Aktualizēta)

Rīga 2018

Kultūras ministrijas
valsts sekretāre
Dace Vīlsone

Satura rādītājs:

	Lietotie saīsinājumi	3. lpp.
	Ievads	4. lpp.
1.	Preambula (Vīzija)	5. lpp.
2.	Esošās situācijas raksturojums dejas nozarē	6. lpp.
	2.1.Valstiskās institūcijas profesionālajā dejā	6. lpp.
	2.2.Profesionālā izglītība dejas jomā	6. lpp.
	2.3.Nevalstiskās organizācijas profesionālajā dejā	9. lpp.
	2.4.Festivāli	12. lpp.
	2.5.Dejas amatierkustība	13. lpp.
	2.6.Informatīvais kopsavilkums	14. lpp.
3.	Secinājumi	16. lpp.
4.	Dejas nozares situācijas raksturojums (SVID)	17. lpp.
5.	Dejas nozares kultūrpolitikas virsmērķis un prioritātes	20. lpp.
6.	Rīcības virzieni, mērķi un uzdevumi prioritāšu īstenošanai	20. lpp.
	6.1.Kultūras mantojuma saglabāšana un jaunu kultūras vērtību radīšana un pieejamībā dejas jomā	21. lpp.
	6.2.Konkurētspējīgas izglītības nodrošana atbilstoši dejas žanru prasībām	22. lpp.
	6.3.Kvalitatīvas dejas nozares attīstības nodrošināšana, atbalstot jaunrades procesus un izcilību	24. lpp.
	6.4.Dejas nozares Latvijas un starptautiskā tirgus attīstības, kā arī starptautiskās atpazīstamības un konkurētspējas sekmēšana	24. lpp.
	6.5.Labvēlīgas vides veidošana jaunu kultūras vērtību radīšanā un pieejamībā dejas jomā	25. lpp.
	6.6.Mediju ieguldījums sabiedrības iesaistē kultūras procesos dejas jomā un tās pieejamības nodrošinānā Rīgā un reģionos	26. lpp.
	6.7. Cilvēkresursu attīstība un efektīva kultūrpārvaldība	27. lpp.
7.	Stratēģijas īstenošanas novērtēšanas kārtība	28. lpp.

Pielikums: Rezultatīvie rādītāji dejas nozares attīstības izvērtēšanai

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

DDT	<i>Dirty Deal Teatro</i>
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
FM	Finanšu ministrija
ĢIT	Ģertrūdes ielas teātris
HA	Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācija
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
JVLMA	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija
RBT	Rīgas Baleta teātris
KM	Kultūras ministrija
LBDĢ	Latvijas Baleta un dejas ģilde
LDP	Latvijas dejas padome
LJTI	Latvijas Jaunā teātra institūts
LKA	Latvijas Kultūras akadēmija
LKK	Latvijas Kultūras koledža
LM	Labklājības ministrija
LNOB	Latvijas Nacionālā opera un balets
LRSP	Latvijas Radošo savienību padome
LSDF	Latvijas Sporta deju federācija
NVO	Nevalstiskā organizācija
PIKC	Profesionālās izglītības kompetences centrs
RD	Rīgas dome
RD IKSD	Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments
RHV	Rīgas Horeogrāfijas vidusskola
RPIVA	Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija
UNESCO CID	UNESCO Starptautiskā deju padome (<i>Conseil International de la Danse</i>)

IEVADS

Dejas nozares stratēģija ir pirmais Latvijas Dejas padomes izstrādātais nozares attīstības vidējā termiņa plānošanas dokuments konkrētai rīcību politikas jomai – dejas nozarei. Dejas nozares stratēģija izriet no plānošanas dokumenta – Kultūrpolitikas pamatnostādņem 2014.–2020. gadam „Radošā Latvija”. Šis dokuments nosaka nozares prioritātes laika periodam līdz 2020. gadam un sekmē valsts ilgtermiņa un vidēja termiņa politikas plānošanas dokumentos izvirzīto mērķu sasniegšanu.

Dejas nozares pamatnostādņu izstrādes mērķis ir apliecināt dejas jomas vērtību kultūrvidē un definēt rīcības virzienus daudzveidīgai un ilgspejīgai dejas nozares attīstībai, konkurētspējai, lai veidotu augstāku dzīves kvalitāti ikvienam, saglabājot un attīstot Latvijas kultūras kapitālu un iedzīvotāju radošumu, balstoties tradīcijas, izcilības, daudzveidības, radošuma un pieejamības principos.

Dejas nozares stratēģijas izstrāde sākās 2014. gadā, kad Rīga bija Eiropas kultūras galvaspilsēta un turpinājās 2015. gadā, kad Latvija ir prezidējošā valsts Eiropas Savienības Padomē. Abas starptautiskās aktivitātes bija izaicinājums pievērst Eiropas un pasaules uzmanību valsts atpazīstamības, tostarp Latvijas kultūras un dejas nozares konkurētspējas veicināšanai. Savukārt 2018. gads, kad Latvijas Republika svin savu simtgadi, ir nozīmīgs stimuls apzināt un aktualizēt dejas nozares mantotās un jaunradītās kultūras vērtības, veicinot plašas sabiedrības interesi un līdzdalību, kā arī apliecināt kultūras lomu nacionālās identitātes un lepnuma par piederību Latvijai stiprināšanā.

Dejas stratēģijas izstrādē bija ieinteresēta visa dejas nozare un tajā iesaistītās grupas. 2013. gadā pēc Latvijas Kultūras ministrijas iniciatīvas tika izveidota Latvijas Dejas padome (turpmāk LDP), kuras svarīgākais uzdevums ir, sniedzot priekšlikumus par profesionālās dejas nozari, efektīvāk risināt ar šo kultūras nozari saistītus jautājumus, veicinot nozares attīstību un sekmējot kvalitatīvas kultūrvides veidošanu. LDP darbojas kā Kultūras ministrijas (KM) konsultatīva institūcija ar mērķi koordinēt sadarbību nozares attīstības stratēģiskajos jautājumos, nodrošināt informācijas apmaiņu starp valsts institūcijām, nevalstisko sektoru un nozares profesionāļiem. Padomes sastāvā 2015. gadā aktīvi darbojas 19 biedri: **Aivars Leimanis**, Latvijas Nacionālās operas un baleta māksliniecisks vadītājs; **Regīna Kaupuža**, Latvijas Baleta un dejas ģildes valdes priekšsēdētāja; **Indra Reinholde**, horeogrāfe, „Indras Reinholdes kamerbalets” māksliniecisks vadītāja; **Olga Žitluhina**, horeogrāfe, Latvijas Kultūras akadēmijas Laikmetīgās dejas horeogrāfijas programmas vadītāja un profesore; **Elīna Gaitjukeviča**, horeogrāfe, deju grupas "Ritms" māksliniecisks vadītāja; **Dmitrijs Gaitjukevičs**, neatkarīgais horeogrāfs, dejotājs un pedagogs; **Agris Daņilevičs**, horeogrāfs, deju pedagogs; **Inta Balode**, dejas kritiķe, “DANCE.LV žurnāls” galvenā redaktore; **Laura Stašāne**, Latvijas Jaunā teātra institūta dejas programmas kuratore; **Sintija Silīna**, horeogrāfe, Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācijas biedre; **Daiga Rutka**, Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācijas valdes priekšsēdētāja; **Rita Spalva**, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas prorektore; **Gunta Bāliņa**, Latvijas Kultūras akadēmijas profesore; **Zita Errsa**, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Horeogrāfijas katedras vadītāja; **Līta Beiris**, horeogrāfe, Latvijas Profesionālās baleta asociācijas prezidente; **Vito Feldmanis** Starptautiskās sporta dejas federācijas priekšsēdētājs; **Jānis Purviņš**, horeogrāfs, Deju svētku virsvadītājs, Tautas deju ansambļa "Līgo" māksliniecisks vadītājs; **Edmunds Veizāns**, horeogrāfs, deju pedagogs; **Elīna Kalnakārkle**, KM Kultūrpolitikas departamenta Nozaru politikas nodaļas vecākā referente.

1. PREAMBULA (VĪZIJA)

Dejas joma kā spēcīgs sabiedriskās kultūrvides veidotājs savās daudzveidīgajās izpausmēs stabili iekļaujas mākslas un kultūras mantojumā, un vienlaikus radošā darbībā īsteno inovatīvus risinājumus ar mērķi ievērojami paaugstināt dejas nozares nozīmi sabiedrības labklājības attīstībā. Līdz ar to, kultūras institūciju un kultūrizglītības iestāžu uzdevums ir veicināt ikviena cilvēka personisko izaugsmi, izglītošanos un radošā potenciāla atraisīšanu, kā arī iespējami plašākas auditorijas līdzdalību dejas nozares un kultūras procesos.

Dejas nozares stratēģija kā mērķtiecīgs un plānveidīgs dokuments ir instruments, kas nodrošina ne vien pašas nozares pilnveidi, bet veicina arī indivīda personības veidošanos un dzīves kvalitāti, ietekmē sabiedrības un valsts izaugsmi. Tādēļ ir nepieciešama dejas nozarē strādājošo radošā līdzdalība kultūrvērtību apzināšanā, profesionālās izglītības pilnveidē un turpmākā nozares attīstībā.

Lai īstenotu Pamatnostādņu „Radošā Latvija” 2020. gada vīziju, dejas nozares attīstībai tiek nosprausti vairāki uzdevumi, kas balstīti tradīcijas, izcilības, daudzveidības, radošuma un pieejamības principos:

1. **MANTOJUMS.** Saglabāt un kopt dejas jomas kultūras mantojumu, vienlaikus veicinot radošumu jaunrades procesos.
2. **IZCILĪBA.** Turpināt pilnveidot Latvijas baleta un profesionālās dejas izcilību, atpazīstamību un pieprasījumu starptautiskajā kultūras telpā. Īstenot daudzveidīgus, konkurētspējīgus starptautiska līmeņa sadarbības projektus.
3. **Latvijas Republikas SIMTGADES** programma. Izstrādāt un īstenot starpnozaru sadarbības lielprojektu „Deja cauri gadsimtam”, kā arī iestudēt jaunus horeogrāfijas oriģināldarbus.
4. **IZGLĪTĪBA.** Nodrošināt pārmantojamību un radošo potenciālu dejas nozares izglītībā. Panākt profesionālajā dejā konkurētspējīgu visu pakāpju izglītības nodrošinājumu un pieejamību, kas pieprasīta ne vien Latvijas, bet arī ārvalstu studentu vidū. Izveidot konkurētspējīgus, mūsdienu darba tirgus prasībām atbilstošus profesionālās izglītības kompetences centrus (PIKC) kā bāzi izcilību attīstībai. Veicināt dejas nozares skolu un akadēmiju savstarpēju sadarbību kvalifikācijas paaugstināšanā. Izveidot zinātnisko centru, kas nodrošina profesionālas dejas informatīvās un arhivēšanas funkcijas un metodisko materiālu izstrādi dažādiem dejas žanriem dejas nozares pilnveidei un attīstībai.
5. **DARBA TIRGUS.** Izveidot jaunu valsts finansētu profesionālās dejas teātra institūciju, radot labvēlīgu vidi dejas nozares sinerģijai tās daudzveidībā, nostiprināt jaunas darbavietas dejas nozarē, kas vienlaikus sniegs jaunu produktu pieejamību sabiedrībai.
6. **ATPAZĪSTAMĪBA.** Panākt, lai Latvija tiktu atzīta par Starptautisko dejas centru Baltijā. Pilnveidot radošo starpvalstu sadarbību dejas jomā. Veicināt mediju ieguldījumu dejas popularizēšanā, kā arī sabiedrības iesaistē kultūras procesos dejas nozarē. Veicināt dejas pieejamības nodrošināšanu Latvijas reģionos.
7. **KOORDINĀCIJA.** LDP locekļiem sadarbībā ar KM Nozaru politikas nodaļas par deju nozari atbildīgo darbinieku godprātīgi piedalīties nozares kultūrpolitikas un stratēģijas izveidē, koordinēt tās saskaņotību ar valsts kultūrpolitiku. Nospraust dejas nozares mērķus un uzdevumus nozares attīstībai, plānot, uzraudzīt un kontrolēt to mērķtiecīgu īstenošanu. Izstrādāt un ieviest normatīvo regulējumu un atbalsta sistēmu radošo dejas profesionāļu tiesiskās un sociālās aizsardzības pilnveidošanai.

2. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS DEJAS NOZARĒ

Dejas nozares stratēģija aplūko situāciju un iezīmē vadlīnijas profesionālās dejas segmentā. Savukārt LDP ir pārstāvēta ne tikai profesionālās dejas, bet arī dejas amatieru kustība, kas katra savā jomā sniedz nozīmīgu ieguldījumu Latvijas valsts kultūrpolitikā:

Profesionālā deja

- Balets (klasiskais balets, neoklasika, modernais balets, laikmetīgais balets).
- Laikmetīgā deja.

Dejas amatierkustība

- Mūsdienu dejas un sociālās dejas (šova deja, breika deja, hiphops, tango, līnijdejas, flamenko u.c.).
- Skatuviskā tautas deja.

2.1. VALSTISKĀS INSTITŪCIJAS PROFESIONĀLAJĀ DEJĀ

2.1.1. Latvijas Nacionālā opera un balets (LNOB)

Latvijas Nacionālā Opera un Balets ir Latvijā vienīgā valsts finansētā profesionālā baleta institūcija. Latvijas Nacionālais balets darbojas 1919. gadā dibinātās Latvijas Nacionālās operas sastāvā un īsteno mērķus un uzdevumus saskaņā ar Latvijas Nacionālās operas likumu un izveidoto Latvijas Nacionālās operas stratēģijas dokumentu. Šobrīd Latvijas Nacionālās operas un baleta repertuāra pamatu veido 17 klasiskā un neoklasiskā baleta pērles, kā arī izcili, starptautiski atzīti laikmetīgā baleta oriģināliestudējumi. Latvijas Nacionālā opera un balets Latvijas sabiedrībai ik mēnesi sniedz 13–14 baleta izrādes, nodrošinot pilnas zāles, tādējādi aktīvi darbojoties Latvijas kultūrvides attīstībā un sabiedrības dzīves kvalitātes uzlabošanā. Šobrīd Latvijas Nacionālajā operā un baletā ir 67 dejotāji un 7 repetitori.

Latvijas Nacionālās operas un baleta dejotāji nemitīgi pilnveido savu profesionalitāti un regulāri apliecina savu izcilību prestižos baleta konkursos pasaulē: Starptautiskais baleta konkurss Varnā, Starptautiskais baleta konkurss Džeksonā, Starptautiskais baleta konkurss Lozannā, Starptautiskais Dienvidāfrikas baleta konkurss Keiptaunā, Starptautiskais baleta konkurss Maskavā, Starptautiskais baleta konkurss Pekinā, Starptautiskais baleta konkurss Seulā, Starptautiskais baleta konkurss Spoleto.

2.2. PROFESIONĀLĀ IZGLĪTĪBA DEJAS JOMĀ

Latvijā profesionālo vidējo un augstāko dejas izglītību nodrošina Rīgas Horeogrāfijas vidusskola (RHV), Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija (JVLMA), Latvijas Kultūras akadēmija (LKA), Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija (RPIVA), Latvijas Kultūras koledža (LKK). Vidējo profesionālo izglītību dejā vēlas piedāvāt arī A.Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskola, kas iesniegusi akreditācijai vidējās profesionālās izglītības programmu „Deju kolektīva repetitors”.

Profesionālās ievirzes izglītību dejas jomā nodrošina 11 pašvaldību profesionālās izglītības ievirzes mūzikas un mākslas skolas un 2 akreditētās privātās deju skolas – Agra Daņiļeviča deju skola „Dzirnas”, Edmunda Veizāna deju skola.

2.2.1. Rīgas Horeogrāfijas vidusskola (RHV)

(Aktualizācija - Kopš 2017.gada 1.septembra – Profesionālās izglītības kompetences centra “Nacionālā Mākslu vidusskola” struktūrvienība “Rīgas Horeogrāfijas skola”)

Rīgas Horeogrāfijas vidusskola, kas dibināta 1932. gadā, ir vienīgā profesionālā baleta izglītības institūcija Latvijā, kas īsteno profesionālās ievirzes un vidējās profesionālās izglītības apguvi horeogrāfijā ar mērķi sagatavot profesionālus baleta dejotājus Latvijas Nacionālajam baletam un starptautiskām profesionālā baleta kompānijām. Balstoties RHV bagātajā pieredzē, jāatzīst, ka šodien skola vieno radošu, talantīgu personību un pedagogu kopu, kuras darbība vērsta uz patiesās jēgas meklējumiem baleta mākslā, saglabājot un nodrošinot labāko kultūras un pedagoģiskās pieredzes tradīciju pārmantojamību, vienlaikus ejot radošu inovatīvu meklējumu ceļu Latvijas baleta interesēs. RHV piedalās LNOB repertuāra izrādēs, koncertos sadarbības projektos. Sadarbībā ar starptautiskām radošām un zinātniskām organizācijām, īstenojot baleta iestudējumus, konkursus, viesizrādes, seminārus u.c., RHV veic starptautiska līmeņa darbību zinātniski pamatota skolas izglītības procesa integrācijai mūsdienu profesionālās izglītības sistēmā. Rīgas horeogrāfijas vidusskolā mācās 118 audzēkņi. 65% RHV absolventu strādā specialitātē *baleta dejotājs* LNOB un ārvalstu baleta kompānijās. 35% RHV absolventu turpina studijas horeogrāfijas izglītībā JVLMA, LKA, RPIVA un citās augstskolās. Nav iespējams iegūt vidējo profesionālo izglītību laikmetīgajā dejā.

2.2.2. Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija (JVLMA)

Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Horeogrāfijas nodaļā, kas savu darbību uzsākusi 1977. gadā, tiek sagatavoti profesionāli baleta un laikmetīgās dejas horeogrāfi, deju pedagogi profesionālajā vidējā izglītībā, kā arī profesionālās ievirzes un interešu izglītībā. JVLMA tiek sagatavoti arī deju kolektīvu vadītāji. Latvijas dejas nozarē nozīmīgākie notikumi tiek īstenoti ar aktīvu JVLMA Horeogrāfijas nodaļas absolventu līdzdalību. Akadēmijas absolventi ar panākumiem strādā arī visās nozīmīgākajās dejas institūcijās. Kopš 2000./2001. akadēmiskā gada JVLMA Bakalaura un Maģistra programmas ir beiguši vairāk nekā 70 studenti. 80% studejošo strādā dejas nozarē. 99% Rīgas Horeogrāfijas vidusskolas mācībspēku veido JVLMA absolventi. 2012. gadā Izglītības un zinātnes ministrija JVLMA horeogrāfijas nodaļas darbu bakalaura un maģistra programmās ir novērtējusi kā ilgtspējīgu. JVLMA veic starptautisku sadarbību *Erasmus* pedagogu apmaiņas programmā, sadarbojoties ar Itālijas un Nīderlandes dejas akadēmijām, kā arī veic koncertdarbību. JVLMA nav pieejama doktora studiju programma dejas nozarē.

2.2.3. Latvijas Kultūras akadēmija (LKA)

Latvijas Kultūras akadēmijā laikmetīgās dejas nodaļa ir dibināta 1999. gadā. Apakšprogrammas mērķis ir sagatavot teorētiski un praktiski izglītotus, patstāvīgi un radoši domāt un strādāt spējīgus mākslas zinātņu bakalaurus – profesionālus laikmetīgās dejas horeogrāfus un dejotājus. Kopš nodaļas atvēršanas ir bijuši 3 laikmetīgās dejas horeogrāfu izlaidumi un 49 absolventi. Studenti šajā apakšprogrammā tiek uzņemti reizi 4 gados. Savā profesijā un dejas žanrā darbojas 25 absolventi (50%). Apakšprogramma dod iespēju iepazīt jaunākās tendences un aktualitātes dejas mākslas teorijā, metodikā un radošajā praksē.

LKA veic starptautisku sadarbību *Erasmus* pedagogu apmaiņas programmā ar Ukrainas, ASV, Krievijas, Norvēģijas dejas akadēmijām, kā arī īsteno aktīvu starptautisku sadarbību, līdzdarbojoties ārvalstu pasākumos. LKA nav pieejama doktora studiju programma dejas nozarē.

2.2.4. Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija (RPIVA)

Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija ir 1994.gadā dibināta valsts augstskola, kuras galvenais mērķis ir dot iespēju studentiem iegūt augstāko profesionālo un akadēmisko izglītību pedagoģijas, psiholoģijas, vadības un administrēšanas jomā, gatavību motivētai profesionālai darbībai un nepārtrauktai pašattīstībai. Viena no RPIVA prioritātēm ir dejas pedagoģijas nozares attīstība Latvijā. Akadēmija īsteno profesionālā bakalaura studiju programmu "Deju un ritmikas skolotājs", profesionālā maģistra studiju programmu „Dejas pedagoģija” un doktora studiju programmu „Pedagoģija” dejas pedagoģijas apkšnozarē.

Studiju programmas nodrošina profesionālo izglītību, kas dod tiesības strādāt deju skolotāja profesijā, vadīt deju kolektīvus, veikt māksliniecisko darbību interešu izglītībā, veikt pētniecisko darbību. Programmas apguve nodrošina pedagoģijas zinātnes fundamentālo un nozaru teorētisko atziņu integrāciju dejas pedagoģiskajā darbībā, sekmējot starptautiskam līmenim atbilstošu zinātnieku sagatavošanu pētnieciskajam un akadēmiskajam darbam ar iespēju iegūt pedagoģijas doktora grādu dejas nozarē. Kopš RPIVA dibināšanas dejas pedagoģijas programmu ir absolvējuši 300 studējošo. Šobrīd akadēmijā studē 85 dejas pedagoģijas programmas studenti.

2.2.5. Latvijas Kultūras koledža (LKK)

Latvijas Kultūras koledža kopš 1948. gada vēsturiski darbojās kā Rīgas Kultūras un izglītības darbinieku tehnikums (RKIDT), kas tika slēgts 1990. gadā. 1991. gadā uz RKIDT bāzes tika izveidota Latvijas Kultūras koledža. Latvijas Kultūras koledža dejas jomā īsteno pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības apguvi un sagavo deju kolektīvu vadītājus un dejojājus laikmetīgās un mūsdienu dejas specializācijās.

Programmām ir pēctecība, ļaujot turpināt studijas LKA laikmetīgās dejas apakšprogrammā. Kopš 2012.gada LKK kļuvusi par LKA aģentūru ar pilno nosaukumu Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža.

2.2.6. Edmunda Veizāna deju skola

Kopš 2007.gada Edmunda Veizāna deju skola ir Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) reģistrēta un licencēta profesionālās ievirzes izglītības iestāde. Kopš 2010.gada tā ir valsts akreditēta deju skola. Kopš 2011.gada pasniegtas Valsts apliecības par profesionālās ievirzes pamata izglītību dejā ar specializāciju hip-hop kultūras deju stilos 29 audzēkņiem. Skolas audzēkņi piedalās Latvijas un starptautiskajos mūsdienu deju un hip-hop kultūras deju pasākumos.

2.2.7. Agra Daņileviča deju skola

Kopš 2007. gada Rīgā akreditēta Agra Daņileviča deju skola, kurā apgūst dažādu deju stilu tehnikas profesionālās ievirzes līmenī (hip-hop, džeza deja, laikmetīgā, mūsdienu un modernā deja, dejas ar breika elementiem, klasiskā deja).

Profesionālās ievirzes skolas Latvijas reģionos.

Profesionālās ievirzes izglītības programma „Deja. Dejas pamati” Latvijas reģionos tiek īstenota ar mērķi sekmēt audzēkņu veidošanos par garīgi, fiziski un emocionāli attīstītu, brīvu, atbildīgu, aktīvu un radošu personību, kura apguvusi dejas pamatus, prot radoši pielietot iegūto pieredzi un, atbilstoši savām interesēm, spēj turpināt izglītību nākamajā pakāpē.

Latvijas reģionos dejas programma tiek realizēta šādās skolās:

2.2.8. Amatas novada mūzikas un mākslas skola (audzēkņu skaits 17)

2.2.9. Dundagas mākslas un mūzikas skola (audzēkņu skaits 13)

2.2.10. Kārsavas mūzikas un mākslas skola (audzēkņu skaits 37)

2.2.11. Indras mākslas un mūzikas skola (audzēkņu skaits 38)

2.2.12. Krimuldas mūzikas un mākslas skola (audzēkņu skaits 40)

2.2.13. Ludzas mūzikas pamatskola (audzēkņu skaits 14)

2.2.14. Nīgrandes mūzikas skola (audzēkņu skaits 24)

2.2.15. Siguldas mākslu skola "Baltais flīgelis" (audzēkņu skaits 12)

2.2.16. Viļānu mūzikas un mākslas skola (audzēkņu skaits 9)

2.2.17. Zilupes mūzikas un mākslas skola (audzēkņu skaits 30)

2.3. NEVALSTISKĀS ORGANIZĀCIJAS PROFESIONĀLAJĀ DEJĀ

Latvijā dejas nozarē strauji attīstās nevalstiskās organizācijas (NVO), kas aktīvi darbojas profesionālās dejas segmentā gan klasiskajā, gan laikmetīgajā dejā.

Profesionālās klasiskās dejas NVO

Profesionālajā klasiskā baletā paralēli vienīgajai valsts finansētajai dejas institūcijai Latvijā – Latvijas Nacionālajam baletam – par žanra attīstību un starptautisko sadarbību rūpējas arī vairākas NVO, kas nodrošina Latvijas pārstāvju dalību nozīmīgās starptautiskās kultūras un dejas organizācijās: UNESCO CID, Starptautiskā baleta konkursu federācijā u.c.

2.3.1. Latvijas Profesionālā baleta asociācija (LPBA)

Latvijas Profesionālā baleta asociācija savu darbību uzsākusi 1994. gadā. Kā biedrība dibināta 2005. gadā. LPBA ir 150 biedri. Asociācija kā sabiedriska organizācija ir izvirzījusi mērķi izstrādāt un ieviest normatīvo regulējumu un atbalsta sistēmu radošo profesionāļu tiesiskās un sociālās aizsardzības pilnveidošanai.

2.3.2. „Dejas Varavīksne” (Starpautiskais Baltijas baleta festivāls)

Biedrība „Dejas Varavīksne” ir 2000.gadā reģistrēts nodibinājums, kas organizē Starptautisko Baltijas baleta festivālu, kurš regulāri notiek kopš 1995.gada. Festivāla mērķis *No klasikas līdz avangardam* ir iepazīstināt Latvijas sabiedrību ar dažādiem deju žanriem, atbilstoši festivāla moto. Festivāla ietvaros tiek īstenota starpkultūru sadarbība dejas jomā.

2.3.3. Biedrība „Latvijas Baleta un dejas ģilde” (LBDĢ)

Latvijas Baleta un dejas ģilde ir sabiedriskā labuma organizācija, kas dibināta 2002.gadā kā Latvijas baleta un dejas fonds. Nosaukums tika mainīts 2005.gadā. Ģilde realizē Latvijas un starptautiska mēroga projektus, kas attīsta un pilnveido baleta un dejas profesionālo darbību, veicina baleta un dejas profesionālās izglītības attīstību, saglabā un uztur baleta un dejas tradīcijas, nodarbojas ar labdarības pasākumu organizēšanu. LBDĢ producē lielformāta baleta uzvedumus, grāmatu izdošanu, dokumentālo filmu izveidi, starptautisko Baltijas baleta konkursu (IBBC) īstenošanu, RHV audzēkņu viesizrādes Latvijā un ārvalstīs, kā arī audzēkņu dalību starptautiskos festivālos.

2.3.4. Starptautiskais Bērnu baleta festivāls

Starptautiskais Bērnu baleta festivāls veltīts baletmeistara Leona Brunava piemiņai. Festivāls dibināts 2012.gadā. Festivāla programmas ietvaros ietilpst mākslas, baleta vēstures un foto izstādes, baleta izrādes, meistarklases un noslēguma koncerts Liepājas teātrī. Starptautisko Bērnu baleta festivālu organizē Liepājas Baleta un deju studija, biedrība „Starptautiskais Bērnu Baleta festivāls”.

2.3.5. Bērnu un jauniešu starptautiskā biedrība *Eventus*

Bērnu un jauniešu starptautiskā biedrība *Eventus* ir dibināta 2005.gadā. Tās mērķis ir popularizēt bērnu un jauniešu darbību horeogrāfijas un jaunrades jomā, sekmēt bērnu un jauniešu iesaistīšanos Latvijas sabiedrībā, veicināt starptautisko sadarbību dejas nozarē.

2.3.6. *New Latvian Ballet* (NLB)

New Latvian Ballet ir 2014.gadā dibināta biedrība, kas īsteno baleta izrāžu projektus un darbojas ar mērķi veicināt horeogrāfijas mākslas attīstību Latvijā un ārvalstīs. Galvenie NLB uzdevumi – veicināt sabiedrības saliedētību, izmantojot horeogrāfijas mākslas izteiksmes līdzekļus, sekmēt horeogrāfijas speciālistu iekļaušanos starptautiskajā kultūras apritē, attīstot un izmantojot

horeogrāfijas mākslas izteiksmes līdzekļus, veicināt sabiedrības izglītošanu un attīstību. Kompānija ir jauno profesionālo Latvijas horeogrāfu apvienība, kuri veido baleta uzvedumus. Biedrība īsteno projektus sadarbībā ar Latvijas Nacionālā baleta dejotājiem.

2.3.7. Indras Reinholdes kamerbalets (IRKB)

Indras Reinholdes kamerbalets ir neatkarīga modernā baleta kompānija, kas darbojas Latvijā kopš 2009.gada. Kamerbalets ir horeogrāfes Indras Reinholdes autorteātris ar izteikti savdabīgu un spilgtu māksliniecisko rokrakstu. Kamerbaleta māksla ir mūsdienīga, vienota horeogrāfiska stila ietvaros tā organiski apvieno sevī gan modernā baleta, gan laikmetīgās dejas elementus, uzsverot dejiskuma un emocionalitātes lomu izrādē. Kopš 2012. gada IRKB ir īstenojis 21 dejas izrādi Rīgā un citās Latvijas pilsētās, arvien izpelnoties skatītāju un baleta speciālistu atzinību.

2.3.8. Litas Beiris Rīgas baleta teātris (RBT)

Litas Beiris Rīgas baleta teātris ir neatkarīga baleta kompānija, kas darbojas kopš 2013. gada ar mērķi attīstīt alternatīvas, laikmetīgas baleta izrādes. Rīgas baleta teātris īsteno baleta izrāžu projektus, piesaistot jaunus Latvijas horeogrāfus, JVLMA absolventus. Kopš 2013. gada ir īstenoti 2 baleta projekti.

Latvijā ir vairāk nekā 28 diplomēti (JVLMA absolventi) horeogrāfi, kas darbojas kā brīvmākslinieki dažādās valsts finansētās institūcijās, privātās dejas studijās un pašvaldību deju kolektīvos.

Profesionālās laikmetīgās dejas NVO

Pēdējo 20 gadu laikā Latvijā strauji attīstījies laikmetīgās dejas segments. Nozarē aktīvi darbojas profesionālās laikmetīgās dejas kompānijas, apvienības un brīvmākslinieki. Latvijas mākslinieki savu izcilību apliecina prestižos Eiropas un pasaules festivālos un sadarbības projektos. Laikmetīgās dejas NVO ir vienīgās organizācijas, kas rūpējas par žanra attīstību un nodrošina Latvijas pārstāvju dalību nozīmīgās starptautiskās kultūras un dejas organizācijās un sadarbības tīklos: Ziemeļvalstu–Baltijas sadarbības tīkls *KEDJA*, Eiropas dejas tīkls *Aerowaves* (pārstāv LJTI), ES programmas “Kultūra” projektu sērija “E-motional” (pārstāv HA). Laikmetīgās dejas segmentā nav nevienas valsts finansētas institūcijas.

2.3.9. Biedrība Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācija (HA)

HA ir 2003.gadā dibināta organizācija, kas apvieno un aizstāv aptuveni 40 laikmetīgās dejas horeogrāfu, dejotāju, pedagogu intereses, kuri lielākā daļa darbojas kā brīvmākslinieki, tajā skaitā piedalās arī citu organizāciju producētās izrādēs un projektos. Vienlaikus HA organizē vairākus nozīmīgus starptautiska un Latvijas mēroga projektus, piemēram, ikgadējo starptautiskās laikmetīgās dejas festivālu "Laiks dejoj" (iedibināts 1998.gadā, kopš 2006.gada tas kļuvis starptautisks); laikmetīgās dejas mobilitātes un apmaiņas projektus ES programmas “Kultūra” projekta “*E-motional Bodies & Cities*” un “*E-motional: rethinking dance*” ietvaros kopš 2012.gada; interaktīvā formāta pasākumu "DEJAS DIENA", piedāvājot bezmaksas meistarklases, radošās darbnīcas jebkurai interesentam profesionālu horeogrāfu vadībā kopš 2006.gada. HA veicina biedru viesizrādes Latvijas reģionos (kopš 2014.gada tiek īstenota programma “DEJA”) un līdzproducē biedru veidotās izrādes. Biedrības paspārnē darbojas interneta vietne DANCE.LV žurnāls (www.journal.dance.lv, www.ballet.dance.lv), kas ir Latvijā vienīgais medijs, kas veltīts profesionālās dejas (baleta un laikmetīgās dejas) procesa analīzei un dokumentēšanai.

2.3.10. Biedrība “PARTY”

Biedrība “PARTY” ir horeogrāfu apvienība „ĀRĀ”, kas dibināta 2014.gadā. Biedrība faktiski ir Olgas Žitluhinas 1996.gadā dibinātās dejas kompānijas aizsāktā darba turpinājums. Kompānija

īsteno laikmetīgās dejas projektus, kas tiek izrādīti Rīgā, citur Latvijā un ārvalstīs. Horeogrāfu apvienība „ĀRĀ” kā laikmetīgās dejas kompānija veido savus projektus, sadarbojoties Latvijas Kultūras akadēmijas studentiem, un kopš 2012.gada, veicot aktīvu darbību, ir īstenojusi 73 projektus.

2.3.11. Latvijas Jaunā teātra institūts (LJTI)

Latvijas Jaunā teātra institūts ir 1995.gadā dibināta NVO projektu organizācija, kas strādā ar laikmetīgo teātri, deju un citām skatuves mākslas formām vietējā un starptautiskā līmenī. LJTI paplašina teātra radīšanas, izplatīšanas un uztveres robežas un veicina daudzveidīgas, inovatīvas, atbildīgas un neatkarīgas profesionālās skatuves mākslas attīstību Latvijā. LJTI organizē vienreizējus projektus (viesizrādes, izrāžu producēšana) un ilgtermiņa pasākumus (festivāli, izglītības programmas, informācijas aprīte, starptautiskā sadarbība), dzīvi reaģējot uz procesiem un vajadzībām Latvijas un Eiropas teātru nozarē. LJTI ir piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss. LJTI kopš 1995.gada organizē starptautisko Jaunā teātra festivālu „HOMO NOVUS”. Festivāls notiek reizi divos gados.

2.3.12. Ģertrūdes ielas teātris (ĢIT)

Ģertrūdes ielas teātris dibināts 2009.gadā un ir laikmetīgās mākslas skatuve, kas piedāvā skatītājam pašmāju un ārvalstu mākslinieku un to apvienību veidotās teātra, dejas un starpdisciplināras izrādes, koncertus un izstādes, kā arī piedalās citu ar mākslu un izglītību saistītu ideju īstenošanā. Līdz šim producējuši vai līdzproducējuši HA biedru veidotās dejas izrādes, “Dejas anatomija” izrādes.

2.3.13. Dirty Deal Teatro (DDT)

Dirty Deal Teatro ir neatkarīgs teātris, kas dibināts 2007.gadā ar domu piesaistīt jaunus teātra, arī laikmetīgās dejas profesionāļus, lai tie varētu veidot izrādes, eksperimentējot un meklējot jaunu veidu, kā uzrunāt skatītājus.

2.3.14. Pigeon-Bridge (PB)

Biedrība “*Pigeon-Bridge*” ir 2013.gadā dibināta nevalstiska organizācija, kas pēc darbības formas ir producentu un kopproducentu kompānija un kuras mērķi ir organizēt, producēt un līdzproducēt lokālus un internacionālus laikmetīgās skatuves mākslas projektus, tai skaitā laikmetīgās dejas brīvmākslinieku un apvienību dejas izrādes (Kristīne Vismane, “Dejas anatomija”).

2.3.15. Dejas atbalsta fonds/dejas teātra kompānija „Zvaigžņu Aka” (“Stars’ Well”)

Fonds/dejas teātra kompānija „Zvaigžņu Aka” ir Lillijas Līporas 2003. gadā dibināts fonds, kas organizē deju nodarbības un meistarklases, veicina deju dalību dažādos radošos projektos un producē dejas izrādes. Darbības virzieni – dejas un dejas teātra atbalsts un darbības veicināšana, kultūras izglītojošo un labdarības pasākumu organizēšana, jaunrades procesu un mākslinieciskās kvalitātes atbalsts. Tiek veikta sadarbība ar līdzīga rakstura organizācijām, projektu teātriem, kas attīsta un popularizē laikmetīgās dejas un dejas teātra žanru. Fonds izveidojis un attīsta starptautisko laikmetīgās dejas festivālu “Vides dejas” kopš 2010.gada.

2.3.16. „Dejas anatomija”

„Dejas anatomija” ir 2007. gadā izveidots laikmetīgās dejas projekts, kurā ir apvienojušies jaunie horeogrāfi, Latvijas Kultūras akadēmijas absolventi Elīna Gaitjūkeviča, Sintija Siliņa, Agnese Bordjukova, Monta Vandere. Projekta mērķis un izaicinājums ir censties meklēt jaunas formas, iespējas, sintēzes, tehniskās un radošās potences apzināšanu un realizēšanu laikmetīgajā dejā. „Dejas anatomija” ar izrādēm iesaistās gan Latvijas, gan starptautiskos projektos, regulāri piedalās festivālos (dejas izrāde “Slāpst” *New Baltic Dance* Lietuva (Viļņa) 2007.gadā, dejas izrāde “Nem manas acis” piedalās un iegūst Grand Prix “*Baltic Movement Contest*” konkursā

2009.gadā Polija (Gdaņska), dejas izrādes “Ziņnesis” un “Es esmu dialogs” piedalās starptautiskā mākslas forumā “Alter Ego” 2009.gadā Bulgārija (Sofija), dalība ar izrādi “Esi ar mani” laikmetīgās dejas forumā “DANCEUNION” Lielbritānija (Londona) 2011.gadā, dalība KEDJA organizētās rezidencēs “Wilderness”, kuru rezultātā top izrāde-performance “Mežonīgā trilogija” 2015.gadā).

2.3.17. Deju grupa „Ritms”

Deju grupa „Ritms” dibināta 1969.gadā. Astoņdesmitajos gados vadītājas Guntas Leimanes vadībā „Ritms” sniedza vairāk nekā 100 koncertus gan Latvijā, gan ārvalstīs. No 1992.gada līdz 2002.gadam „Ritmu” vadīja Reda Strauta. Šajā laikā „Ritms” kļuva par daudzu konkursu un festivālu laureātu. Kopš 2002.gada „Ritmu” vada Elīna Gaitjukeviča. „Ritms” ir deju grupa, kurā vienlaikus darbojas profesionāli dejojāji un amatieri, apvienojot skatuvisko un laikmetīgo deju.

2.3.18. Deju grupa „Dzirnas”

Deju grupa „Dzirnas” dibināta 1985.gadā. Sākotnēji „Dzirnas” bija Krimuldas vidusskolas deju kolektīvs. 1995.gadā ar lieluzvedumu „Mauglis” pakāpeniski mainījās deju kolektīva repertuārs un stils. Kopš 2002.gada deju studija darbojas Rīgā. Šobrīd tā ir akreditēta Agra Daņiļeviča deju skola, kurā apgūst dažādu deju stilu tehnikas profesionālās ievirzes līmenī (hip-hop, džeza deja, laikmetīgā, mūsdienu un modernā deja, dejas ar breika elementiem, klasiskā deja).

2.3.19. “Līgas Libertes dejas teātris”

“*Body and soul*” ir Līgas Libertes 2006.gadā dibināta laikmetīgā džeza deju studija, kura kopš 2012.gada realizē laikmetīgā džeza dejas izrādes.

2.3.20. “IdeaGnosis”/Simona Orinska

Starpdisciplinārās mākslas grupa “IdeaGnosis” ir deju un kustību terapeites, buto mākslinieces Simonas Orinskas izveidota kompānija, kas regulāri iestudē dažādas izrādes, performances apvienojot postdramatiskā teātra, vizuālās performances, procesuālās mākslas, skaņu ainavas, dejas teātra, fiziskā teātra, videodejas un buto ekspresīvos paņēmienus.

2.4. FESTIVĀLI

Klasiskā deja

Dejas nozarē plašu atzinību un popularitāti ir ieguvuši un nostiprinājuši starptautiska līmeņa klasiskās dejas festivāli, konkursi, ko realizē NVO sektors:

2.4.1. Starptautiskais Baltijas baleta festivāls. Festivāls notiek katru gadu kopš 1995.gada. To rīko Lita Beiris, „Dejas Varavīksne”. Festivāla programmā ir dažādu dejas žanru izrādes.

2.4.2. Baleta zvaigznes Jūrmalā. Festivāls notiek katru gadu kopš 1999.gada. To rīko Aivars Leimanis sadarbībā ar Jūrmalas Dzintaru koncertzāli.

2.4.3. Starptautiskais Baltijas baleta konkurss. Konkurss notiek kopš 2013. gada. Konkurss rīko Regīna Kaupuža, Latvijas baleta un dejas ģilde un Rīgas horeogrāfijas vidusskola.

2.4.4. Starptautiskais Bērnu baleta festivāls Liepājā. Veltīts baletmeistara Leona Brunava piemiņai. Festivāls dibināts 2012. gadā. Starptautisko Bērnu baleta festivālu rīko Ingrīda Lūre, Liepājas Baleta un deju studija, biedrība „Starptautiskais Bērnu baleta festivāls”.

2.4.5. Starptautiskais bērnu un jauniešu festivāls - konkurss „Rīgas pavasaris”. Festivāls - konkurss notiek kopš 2005. gada. Rīko Bērnu un jauniešu starptautiskā biedrība “Eventus”.

Laikmetīgā dejas

Laikmetīgās dejas žanrā Latvijā ir iedibināti un atzinību guvuši nozīmīgi starptautiska līmeņa festivāli.

2.4.6. Starptautiskais laikmetīgās dejas festivāls „Laiks dejot”. Festivāls dibināts 1998.gadā un tā sākotnējais nosaukums – „Dejas novembrī”. 1999. gadā festivāls iegūst nosaukumu „Laiks dejot” un kopš 2006. gada tas kļūst starptautisks. Savas darbības laikā festivāls kļuvis par nozīmīgāko laikmetīgās dejas festivālu Latvijā. Festivālu rīko Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācija un biedrība “PARTY”.

2.4.7. “DEJAS DIENA”. Kopš 2006.gada Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācija aprīļa beigās organizē UNESCO Starptautiskajai Dejas dienai (kopš 1982. gada) – 29.aprīlim veltītus pasākumus, kuru ietvaros katru gadu notiek aptuveni 30 bezmaksas dejas meistarklases, vairākas radošās darbnīcas profesionālu horeogrāfu, dejojāju un pedagogu vadībā, pulcinot katru gadu aptuveni tūkstoš interesentu.

2.4.8. Festivāls „Vides dejas”. Laikmetīgās dejas festivāls “Vides dejas” ir starptautisks projekts, kas norit kopš 2010.gada. Festivāla mērķis ir izvest mākslu ārpus telpām un ārpus pilsētas – pielāgojot vai radot īpašas horeogrāfijas vides objektos, ainavā u.tml. Festivālu “Vides dejas” organizē dejas atbalsta fonds “Zvaigžņu AkA” un Ropažu kultūras centrs.

2.4.9. Festivāls “Homo Novus”. Starptautisko Jaunā teātra festivālu organizē LJTI. Primāri tā programmā ir teātra izrādes, tomēr būtiska sadaļa ir arī laikmetīgās dejas darbi – gan ārvalstu, gan vietējie.

2.4.10. Festivāls/seminārs “Jauna dejas jaunā vietā”. Festivālu kopš 2013. gada organizē DANCE.LV žurnāls un Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācija. Festivāls katru gadu notiek citā vietā sadarbībā ar kādu kultūras institūciju vai izglītības iestādi.

2.5. DEJAS AMATIERKUSTĪBA

Latvijā dejas ir viens no izplatītākajiem amatierkustības veidiem. Tā sekmē sabiedrības iesaisti pilnvērtīgā brīvā laika pavadīšanā un uzlabo dzīves kvalitāti. Latvijā dejas amatierkustību tautas mākslas jomā koordinē Latvijas Nacionālais kultūras centrs (LNKC).

Lielākais notikums amatiermākslā ir Dziesmu un Deju svētki. 2013.gada XXV Dziesmu un XV Deju svētku pasākumos piedalījās 603 deju kolektīvi, no tiem – 281 jauniešu deju kolektīvs, 263 vidējās paaudzes un 59 senioru deju kolektīvi. Aktuālākie LNKC dejas nozares uzdevumi ir: deju kolektīvu vadītāju un horeogrāfu tālākizglītība un profesionālā pilnveide; studiju programmas „Latviešu tautas dejas horeogrāfi – pedagogi” izveide; metodisko materiālu sagatavošana un izdošana (grāmatu sērija „Latviešu dejas meistari”, metodiskie norādījumi, nozares terminoloģija, pētījumi, Jaunrades deju krājumu sagatavošana un izdošana – deju apraksti, zīmējumi, notis, mūzikas CD, DVD).

Deju amatierkustībā, kas darbojas pašvaldību paspārnē, līdzdarbojas 417 deju kolektīvi, kuros ir 5 840 dalībnieku. Savukārt Izglītības un zinātnes ministrijas metodiskajā pārraudzībā ir skolu un interešu izglītības iestāžu deju kolektīvi, kas piedalās Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos.

2.6. INFORMATĪVAIS KOPSAVILKUMS

Dejas joma ir daudzžanru nozare, kur dažādām grupām ir atšķirīgas intereses un vajadzības. Dejas nozares stratēģijā ir akcentētas būtiskākās problēmas.

(Tabulas izveidotas saskaņā ar dalīborganizāciju aptaujas anketās sniegto informāciju par faktisko situāciju dejas nozarē Latvijā.)

Valsts finansētās institūcijas dejas nozarē

Izglītības iestādes, kurās audzēkņi apgūst dejas mākslu

Tabula Nr.1

Nr.	Profesionālā augstākā izglītība
1	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija
2	Latvijas Kultūras akadēmija
3	Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija
4	Latvijas Kultūras koledža
	Vidējā profesionālā izglītība
1	Rīgas Horeogrāfijas vidusskola
	Profesionālās ievirzes izglītība
1	Agra Daņiļeviča deju skola
2	Edmunda Veizāna deju skola
3	A.Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskola
4	Amatas Mūzikas un mākslas skola
5	Dundagas Mākslas un mūzikas skola
6	Kārsavas Mūzikas un mākslas skola
7	Indras Mākslas un mūzikas skola
8	Krimuldas Mūzikas un mākslas skola
9	Ludzas mūzikas pamatskola
10	Nīgrandes mūzikas skola
11	Sīguldas Mākslu skola "Baltais flīģelis"
12	Viļānu Mūzikas un mākslas skola
13	Zilupes Mūzikas un mākslas skola

Teātri dejas nozarē

Tabula Nr.2

Nr.	Nosaukums
1	Latvijas Nacionālā opera un balets

Nevalstiskās organizācijas (Biedrības/ nodibinājumi/ brīvmākslinieki)

Tabula Nr.3

Klasiskā deja	Laikmetīgā deja	Brīvmākslinieki
Latvijas Profesionālā baleta asociācija	Latvijas profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācija (HA)	28 klasiskā deja
Latvijas Baleta un dejas ģilde	Biedrība „PARTY”/horeogrāfu apvienība “ĀRĀ” (Olga Žitluhina)	38 laikmetīgā deja
Starptautiskais Baltijas baleta festivāls	Laikmetīgās dejas projekts “Dejas anatomija”	
Starptautiskais bērnu baleta festivāls	Deju grupa „Dzirnas”	
Bērnu un jauniešu starptautiskā biedrība „Eventus”	Deju grupa „Ritms”	
“New Latvian Ballet” / ”Jaunais Latvijas balets”	Dejas atbalsta fonds/dejas teātra kompānija „Zvaigžņu aka”	
“Rīgas baleta teātris” (Lita Beiris)	“Līgas Libertes dejas teātris”	
Indras Reinholdes kamerbalets	“IdeaGnosis”/Simona Orinska	

Darbības rezultāti dejas nozarē pēdējos 3 gados

Tabula Nr.4

Institūcija	Izrāžu skaits 2012	Izrāžu skaits 2013	Izrāžu skaits 2014	Skatītāju skaits
Latvijas Nacionālā opera un balets	100	137	144	350 000
Horeogrāfu apvienība “ĀRĀ” (Olga Žitluhina)	4	8	61	8 927
LSDF / sacensības	56	55	58	338 000
Latvijas Kultūras akadēmija	10	12	22	3 850
Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācija (HA)	38	55	75	9 372
Rīgas horeogrāfijas vidusskola	6	12	12	17 000
Latvijas Baleta un dejas ģilde	3	5	8	15 000
Starptautiskais Baltijas baleta festivāls	4	4	4	48 000
Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	0	3	3	2000
Indras Reinholdes kamerbalets	2	2	0	2 800
Rīgas baleta teātris (Lita Beiris)	0	1	1	1 000
<i>New Latvian Ballet</i> / NLB	0	0	1	500

Valsts finansējums telpām	Pašfinansējums telpām
Latvijas Nacionālā opera un balets	Latvijas Profesionālā baleta asociācija
Rīgas horeogrāfijas vidusskola	Latvijas Baleta un dejas ģilde
Latvijas Kultūras akadēmija	Starptautiskais Baltijas baleta festivāls
Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	<i>New Latvian ballet</i> / NLB
Rīgas Pedagoģijas un vadības akadēmija	Rīgas Jaunais balets (Lita Beiris)
	Horeogrāfu apvienība "ĀRĀ" (Olga Žitluhina)
	Latvijas profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācija (HA)
	Laikmetīgās dejas projekts "Dejas anatomija"
	66 brīvmākslinieki (horeogrāfi un dejotāji)

3. SECINĀJUMI

Līdzšinējās kultūrpolitikas dejas nozarē izvērtējuma galvenie secinājumi

Profesionālās dejas segmentā ir apvienotas valsts finansētas institūcijas un nevalstiskās organizācijas. Tajā skaitā ir 1 valsts finansēts teātris, 4 augstākās izglītības mācību iestādes, 1 profesionālā vidējās izglītības vidusskola, 2 privātās un 11 valsts profesionālās ievirzes skolas, 8 nevalstiskās organizācijas, kas darbojas klasiskajā dejā, 7 nevalstiskās organizācijas, kas darbojas laikmetīgās dejas virzienā. Latvijā regulāri notiek 5 starptautiska mēroga festivāli un konkursi klasiskajā dejā un 5 festivāli laikmetīgajā dejā. Vienlaikus Latvijā kā brīvmākslinieki patstāvīgi darbojas 38 laikmetīgās dejas dejotāji un horeogrāfi un 28 brīvmākslinieki – horeogrāfi klasiskajā dejā.

1. Dejas nozarē vērojama sadrumstalotība, nav vienotas attīstības koordinācijas.

2. Institūciju darbība publiskajā sektorā ir nevienmērīga. Latvijā profesionālā dejas ir koncentrēta Rīgā.

3. Profesionālās dejas segmentā lielākajai daļai deju institūciju nav pastāvīgu treniņu, mēģinājuma un izrāžu telpu. To vajadzībām tiek izmatotas īrētas telpas par komercenām. Pastāvīgs telpu nodrošinājums darbam un publiskām izrādēm ir tikai Latvijas Nacionālās operas baletam.

Nevalstiskā segmentā dejas nozarē ietilpstošām biedrībām un apvienībām gan klasiskajā dejā, gan laikmetīgajā dejā darba un izrāžu telpas jāirē par komercenām.

Klasiskā, modernā baleta un laikmetīgās dejas izrādes par komercenām ir iespējams izrādīt:

- Latvijas Nacionālās operas un baleta Lielā un Jaunā zālē
- Dailes teātra Lielā zālē
- Rīgas Horeogrāfijas vidusskola
- Rīgas Latviešu biedrības nams (ierobežotas scenogrāfijas iespējas)
- Rīgas Kongresu nams (ierobežotas scenogrāfijas iespējas)
- Liepājas teātris (viesizrādes, ierobežotas scenogrāfijas iespējas)
- Ventspils teātra nams „Jūras vārti” (viesizrādes, ierobežotas scenogrāfijas iespējas)

- Austrumlatvijas koncertzāle Latgales vēstniecība „GORS” (viesizrādes, ierobežotas scenogrāfijas iespējas)
- VEF Kultūras pils (viesizrādes, ierobežotas scenogrāfijas iespējas)
- Vidzemes koncertzāle „Cēsis”(viesizrādes, ierobežotas scenogrāfijas iespējas)
- Kultūras pils „Ziemeļblāzmā” (viesizrādes, ierobežotas scenogrāfijas iespējas)
- Dzintaru koncertzāle (ierobežotas scenogrāfijas iespējas)
- Koncertzāle „Rīga” (ierobežotas scenogrāfijas iespējas)

Laikmetīgās dejas izrādes par komercenām ir iespējams īstenot arī:

- Gertrūdes ielas teātrī
- *Dirty Deal Teatro*
- LKA Teātra māja „Zirgu pasts”
- VEF Kultūras pili
- Dailes teātra Mazajā zālē
- Deju studijā „Dzirnas”
- Tabakas fabrikā
- Latvijas Dzelzceļa vēstures muzejā
- RISEBA Arhitektūras un mediju centrā H2O 6
- Latvijas Nacionālajā bibliotēkā

4. Dejas nozarē nevalstiskajām organizācijām nav pastāvīga finansējuma avota. To darbība tiek nodrošināta tikai projektu veidā, izmantojot Valsts Kultūrkapitāla fonda (VKKF) mūzikas un dejas nozares līdzfinansējumu, Rīgas domes (RD) un Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta (RD IKSD) kultūras projektu piešķirumus, vai piesaistot privāto finansējumu. Amatiermākslā – Dziesmu un Deju svētku īstenošanas procesā iesaistīto deju kolektīvu un amatierkolektīvu darbību nodrošina pašvaldību kultūras nami.

5. Dejas nozarē strādā aptuveni 66 brīvmākslinieki – pašnodarbinātie horeogrāfi un dejojāji, kuru sociālā aizsardzība šobrīd ir nesakārtota. Kopumā dejojājam Latvijā ir minimālas iespējas strādāt algotu darbu savā profesijā. Gandrīz vienīgais finansējuma avots konkursa kārtībā ir VKKF.

6. Profesionālajā dejā pēdējos divdesmit gados faktiski nav notikusi sistemātiska nozares procesa dokumentēšana, arhivēšana un pētniecība. Nav institūcijas, kuras atbildībā būtu šī funkcija. Atjaunotās Latvijas dejas vēstures materiāli ir pieejama tikai privātpersonu personīgajos arhīvos.

4. DEJAS NOZARES SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS (SVID)

Stiprās puses:	Vājās puses:
<p>1. Ir stabilas un starptautiski novērtētas klasiskā baleta tradīcijas, daudzveidīgs un bagāts profesionālās klasiskās dejas un amatiermākslas (latviešu tautas dejas) nemateriālais kultūras mantojums, kas ir veicinājis klasiskā baleta un dejas popularitāti, kā arī Latvijas tēla atpazīstamību pasaulē. Laikmetīgās dejas profesionāli partneri aktīvi darbojas starptautiskos sadarbības projektos, popularizējot Latviju kā modernu eiropeisku valsti.</p> <p>2. Ir augstvērtīgs profesionālās dejas un amatiermākslas (latviešu tautas dejas) piedāvājums. Daudzveidīgs un radošs</p>	<p>1. Ļoti mazs vietējais darba tirgus, kas kavē dejas nozares institūciju attīstību (ir tikai viena valsts finansēta institūcija – LNOB). Darba piedāvājums dejas jomā nav proporcionāls izglītības iestāžu sagatavotajiem cilvēkresursiem. 40 % RHV, LKA, JVLMA absolventiem nav iespējas strādāt iegūtajā profesijā Latvijas darba tirgū dejas jomā.</p> <p>2. Zems atalgojums dejas nozarē strādājošiem, pašnodarbināto profesionālo mākslinieku sociālā neaizsargātība.</p>

<p>profesionālās laikmetīgās dejas, mūsdienu dejas un citu dejas žanru darbības process un piedāvājums.</p> <p>3. Ir aktīvs un radošs NVO un privātais sektors, kas ar savu darbību papildina un bagātina publisko piedāvājumu dejas jomā Rīgā un arī citur Latvijā.</p> <p>4. Visos izglītības līmeņos, izcilībā balstīta laba profesionālā izglītība klasiskajā dejā un laikmetīgajā dejā. Sagatavoti augsta līmeņa konkurētspējīgi speciālisti – dejojāji un horeogrāfi. Daļēji tiek īstenota izglītības iestāžu mācībspēku profesionālās kvalitātes paaugstināšanas sertifikācija (konferences, meistarklases, citas aktivitātes).</p> <p>5. Tiek veikta daļēja vēsturiskā kultūras mantojuma apzināšana un izmantošana dejas jomā – ir izdoti darbi, kas atklāj dejas nozīmi Latvijas kultūras vēstures kopainā.</p> <p>6. Unikāla ir Latvijas Nacionālais baleta kā darba devēja un Rīgas Horeogrāfijas vidusskolas kā dejojāju resursu nodrošinātāja jau tradicionāli 80 gadu garumā īstenotā sadarbība, piesaistot visu izglītības līmeņu RHV audzēkņus praksē LNOB repertuāra izrādēs.</p> <p>7. Kultūrizglītībā dejas jomā ir pieejama daļēji līdzsvarota daudzpakāpju sistēma. Izglītības satura piedāvājums ir daļēji līdzsvarots visos izglītības līmeņos.</p> <p>8. Profesionālā klasiskā un laikmetīgā deja un amatierdeja (dejojāji, horeogrāfi) ir spēcīgi Latvijas kultūras un radošo industriju zīmoli, kas veicina Latvijas tēla atpazīstamību un tiek pieprasīti ārvalstīs.</p> <p>9. Ir tradicionāli spēcīgas profesionālās dejas starptautisko festivālu un konkursu aktivitātes.</p> <p>10. Plaša sabiedrības līdzdalība amatierdejas aktivitātēs un līdzdalība Dziesmu un Deju svētkos.</p> <p>11. Valsts finansējums tiek sniegts LNOB, RHV, JVLMA, LKA, LKK, RPIVA. VKKF daļēji nodrošina NVO projektus dejas nozarē.</p> <p>12. Valsts nodrošina iespēju saņemt izdienas pensiju profesionāliem baleta māksliniekiem.</p>	<p>3. Nepietiekams infrastruktūras un finansiālais nodrošinājums NVO darbības attīstībai dejas jomā. NVO deju trupām nav finansiāli pieejama izrādēm, mēģinājumiem un ikdienas treniņiem piemērotu telpu nodrošinājuma.</p> <p>4. Ne visās dejas jomas nozarēs ir nodrošinātas profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas.</p> <p>5. Trūkst zinātniski metodiska pētniecības centra, kas veiktu uz zinātniskiem pamatiem balstītu, sistemātisku, nepārtrauktu pētniecību dejas nozarē.</p> <p>6. Nav informācijas centra dejas jomā māksliniekiem un neatkarīgām trupām.</p> <p>7. Nav līdzsvarots dejas institūciju teritoriālais pārklājums. Liela sabiedrības daļa neiesaistās kultūras aktivitātēs un procesos dejas jomā, paliekot ārpus kultūras pozitīvās ietekmes, jo 80% dejas institūciju atrodas Rīgā.</p> <p>8. Nepietiekama sadarbība starp kultūrizglītības programmu piedāvājumu dejas jomā un darba tirgu. Nav profesionālās vidējās izglītības programmas laikmetīgajā dejā, kā arī dejas vēstures un teorijas nozarē.</p> <p>9. Dejas jomā visos izglītības līmeņos nav izstrādātas savstarpēji līdzsvarotas mācību programmas un netiek pietiekami sekmēta radošuma attīstība. Kultūrizglītības institūcijām ir zems, mūsdienu tehnoloģijām un pieprasījumam neatbilstošs materiāli tehniskais aprīkojums.</p> <p>10. Grūtības autortiesību aizsardzības jomā, saskaņojot autoru, to pārstāvošo organizāciju un sabiedrības intereses.</p> <p>11. Rīgas kā Ziemeļeiropas kultūras metropoles attīstību kavē atbilstošas infrastruktūras nepietiekamība, kā arī nepietiekams valsts un pašvaldību atbalsts starptautisko festivālu un konkursu īstenošanai.</p> <p>12. Nepietiekams valsts atbalsts jaunu dejas institūciju izveidei. Vāji attīstīta publiskā un privātā partnerība, kā arī neizkoptas mecenātisma tradīcijas.</p> <p>13. Trūkst izcilību veicinoša profesionālās kvalitātes novērtējuma instrumenta – Valsts apbalvojuma par izcilu profesionālu sasniegumu dejas jomā.</p>
<p>Iespējas:</p> <p>1. Mērķtiecīgi izmantojot radošo potenciālu, stiprināt profesionālās dejas vērtību un konkurētspēju.</p> <p>2. Stiprināt tradīciju un inovāciju sinerģiju, tostarp veicināt dažādu dejas institūciju un nozaru sadarbību.</p> <p>3. Izmantojot inovācijas un jaunās tehnoloģijas, veidot jaunus, tostarp, digitālus dejas projektus, kas stabili iekļautos kultūras piedāvājumā.</p> <p>4. Palielināt kultūras auditoriju, veidojot uz jaunām sabiedrības mērķgrupām orientētus kultūras notikumus dejas jomā.</p> <p>5. Attīstīt izcilību dejas izglītībā un sekmēt kultūras</p>	<p>Draudi:</p> <p>1. Neattīstot Latvijas dejas unikālo kultūras kapitālu, mazināsies iespējas izmantot kultūras resursus, vājināsies dejas jomas attīstība un netiks nodrošināta dejas jomas vēsturiskā pēctecība.</p> <p>2. Neveidojot radošajās profesijās strādājošo darba specifikai atbilstošu sociālās aizsardzības sistēmu un nenodrošinot dejas jomā nodarbinātajiem motivējošu atalgojumu, izcili speciālisti un radoši talanti pametīs nozari vai Latvijas darba tirgu.</p> <p>3. Neizglītojot un nepiesaistot dejas nozarei jaunas mērķauditorijas, neattīstot sabiedrības radošo potenciālu,</p>

<p>speciālistu konkurētspēju. Koncentrēt resursus un veidot kompetences centrus uz esošo specializēto kultūrizglītības iestāžu bāzes.</p> <p>6. Izveidot zinātniski pētniecisko centru, kas veiktu dejas nozares pētniecību un koordinētu centralizētas informācijas izplatīšanu dejas izglītībā, radītu metodiskos materiālus dejas jomā. Veicināt profesionālu kritiku, analīzi un diskusijas medijos un speciālistu vidū.</p> <p>7. Radīt labvēlīgus apstākļus privātā finansējuma piesaisti kultūras mantojuma saglabāšanai, tālāk nodošanai un radošā procesa atbalstam.</p> <p>8. Panākt, lai Rīga kļūtu par Ziemeļeiropas reģiona metropoli dejas jomā, izmantojot tās radošā potenciāla koncentrāciju un nodrošinot tā attīstību.</p> <p>9. Izveidot dejas nozares statistikas bāzi, nodrošinot kultūras auditorijas un kultūrpoltikas procesu regulāru izpēti un monitoringu.</p> <p>10. Uzlabot dejas jomas pārvaldību, plašāk iesaistot tajā dejas nevalstisko sektoru un attīstot privāto un publisko partnerību.</p> <p>11. Izmantot inovācijas un radošo potenciālu starptautiskas sadarbības attīstībai. Piesaistīt ārvalstu studentus un mācītspēkus augstākās profesionālās un vidējās profesionālās izglītības līmenī.</p>	<p>būtiski mazināsies vajadzība pēc kultūras, samazināsies kultūras pasākumu apmeklējumu skaits, vājināsies piederības izjūta Latvijai.</p> <p>4. Nepietiekams valsts atbalsts un resursi dejas jomas daudzveidībai un attīstībai veicinās dejas jomas pagrimumu un neveicinās jaunus meklējumus un inovācijas.</p> <p>5. Nenodrošinot kultūras mantojuma dejas jomā apkopošanu un ilglaicīgu saglabāšanu, mazināsies iespējas nodot nākamajām paaudzēm būtisku kultūras mantojuma daļu dejas jomā.</p> <p>7. Šaurā tirgus, dejas jomas sadrumstalotības un neregulārās darbības dēļ paredzams profesionālās kvalitātes kritums.</p> <p>8. Neveicinot dejas nozares pētniecību, analīzi un diskusijas medijos un speciālistu vidū, iespējama nozares stagnācija un neattaisnota pašapmierinātība.</p>
--	---

Risināmās problēmas:

1. Resursu nodrošinājums dejas nozares horeogāfijas un izpildītājmākslas attīstības un pārmantojamības nodrošināšanai.
2. Dejas nozares izglītības sistēmas pilnveide speciālistu izcilības un konkurētspējas sekmēšanai. Resursu koncentrēšana kompetenču centru izveidei.
3. Nepieciešamība izveidot zinātniski pētniecisko un informācijas centru, kas veiktu dejas nozares arhivēšanu un pētniecību, izstrādātu metodiskos materiālus dejas jomā, koordinētu centralizētas informācijas izplatīšanu un veicinātu Latvijas dejas eksportu.
4. Izcilības motivēšanai nepieciešams rast un veicināt apstākļus izcilu mākslas darbu radīšanai un to novērtēšanai. Nodibināt valsts apbalvojumu „Lielā Dejas balva” par izciliem un paliekošiem sasniegumiem profesionālajā dejā un amatierkustībā. Apbalvojuma mērķis ir izteikt Latvijas valsts atzinību par izciliem starptautiska mēroga sasniegumiem dejas mākslā, kas devuši būtisku ieguldījumu Latvijas dejas mākslas popularizēšanā, veicinājuši pozitīvu Latvijas tēlu, cēluši Latvijas prestižu pasaulē un dejas mākslas vērtību Latvijas sabiedrībā.
5. Izvērtējot dejas nozares pieejamību Latvijas reģionos, ir svarīgi nodrošināt daudzveidīgu profesionālās dejas žanru pieejamību visā Latvijas teritorijā.
6. Nepieciešama daudzveidīga starptautiska sadarbība, kas veicinātu dejas nozares izaugsmi un Latvijas tēla atpazīstamību. Liela nozīme ir ne tikai institūciju savstarpējai sadarbībai, bet arī indivīda un institūcijas tiešai sadarbībai.

7. Dejas nozares popularizēšanā un sabiedrības informētībā nepieciešams būtiski palielināt sabiedrisko mediju iesaisti, lai informētu sabiedrību par nozīmīgiem vēstures notikumiem un aktuālām mūsdienu norisēm visos dejas žanros. Vienlaikus svarīgi ir meklēt inovatīvus risinājumus jaunas skatītāju auditorijas piesaistei.

8. Nepieciešams atjaunot krīzes laikā samazināto un šobrīd nekonkurētspējīgo atalgojumu dejas nozarē strādājošajiem. Zemais atalgojums rada risku zaudēt profesionālus speciālistus darba tirgū. Līdz ar to konkurētspējīga atalgojuma nostiprināšana ir viens no pamatnostādņu galvenajiem uzdevumiem. Ir jāatrisina tiesiskā statusa un sociālās aizsardzības problēmas, kas skar pašnodarbinātos profesionālajā dejā – horeogrāfus un dejojātus.

5. DEJAS NOZARES KULTŪRPOLITIKAS VIRSMĒRĶIS UN PRIORITĀTES

Stratēģijas virsmērķis

Latvijā dejas jomā ir bagāts un kopts kultūras mantojums, daudzveidīgs un vitāls dejas žanru piedāvājums. Profesionālā dejā un tās izglītībā radošo cilvēku potenciāls ir vērsts uz personības izaugsmi un izcilību, veidojot dejas mākslas piedāvājumu sabiedrības dzīves kvalitātes uzlabošanai.

Kultūrpolitikas virsmērķa sasniegšanai tiek noteiktas šādas **prioritātes**:

1. Kultūras mantojuma saglabāšana un attīstība dejas jomā, sabiedrībai līdzdarbojoties kultūras procesos.
2. Radošums mūžizglītībā un uz darba tirgu orientēta kultūrizglītība profesionālās dejas nozarē.
3. Konkurētspējīgs, daudzveidīgs piedāvājums darba tirgū dejas jomā.
4. Daudzveidīga profesionālās dejas pieejamība Latvijas teritorijā.
5. Kvalitatīva dejas arhivēšana, pētniecība un analīze.
6. Labvēlīgas vides veidošana jaunu kultūras vērtību radīšanai un pieejamībai dejas jomā.
7. Mediju ieguldījums sabiedrības iesaistē kultūras procesos dejas jomā.
8. Radošo profesionāļu tiesiskās un sociālās aizsardzības pilnveide.

6. RĪCĪBAS VIRZIENI, MĒRĶI UN UZDEVUMI PRIORITĀŠU ĪSTENOŠANAI

6.1. Tradīciju un inovāciju sinerģija

Kultūras mantojuma saglabāšana, dejas arhivēšana, pētniecība un analīze, un jaunu kultūras vērtību radīšana un pieejamība dejas jomā.

6.2. Dejas izglītība

Konkurētspējīgas izglītības nodrošināšana atbilstoši dejas žanru prasībām.

6.3. Deja un kultūrtelpa

Kvalitatīvas dejas nozares attīstības nodrošināšana, atbalstot jaunrades procesus un izcilību.

6.4. Deja un ekonomika

Dejas nozares Latvijas un starptautiskā tirgus attīstība, kā arī starptautiskās atpazīstamības un konkurētspējas sekmēšana.

6.5. Dejas vide

Labvēlīgas vides veidošana jaunu kultūras vērtību radīšanai un pieejamībai dejas jomā.

6.6. Dejas un sabiedrības sinerģija

Mediju ieguldījums sabiedrības iesaistē kultūras procesos dejas jomā un tās pieejamības nodrošināšanā Rīgā un reģionos.

6.7. Radošo profesionāļu tiesiskā un sociālā aizsardzība

Cilvēkresursu attīstība un efektīva kultūrpārvaldība.

Sagaidāmais rezultāts:

- Ar VKKF atbalstu tiek nodrošināts aktīvs jaunrades process dejas nozarēs. Ir attīstījusies un nostiprinājusies cieša sadarbība starp valsts, pašvaldību, sabiedrisko un privāto sektoru, kas nodrošina profesionālās dejas ilgtspēju. Nodrošināta dejas jomas radošo profesionāļu tiesiskā un sociālā aizsardzība, uzlabots kultūras jomā strādājošo darba novērtējums.
- Nodrošināta Latvijas baleta un dejas izcilākā kultūras mantojuma saglabāšana, tostarp klasiskās izrādes, Dziesmu un Deju svētki, laikmetīgās dejas projekti, dokumentālie izdevumi par dejas jomas izcilībām, dokumentālās filmas, drukātie izdevumi, dejas vēstures liecību krātuvju saglabāšanu un pieejamību. Veicināta dejas pētniecība.
- Nostiprinājusies sadarbība starp kultūras institūcijām un to auditoriju, sabiedrība kļuvusi aktīvāka un sociāli atbildīgāka, pieaug dejas jomas pasākumu apmeklējums.
- Dejas nozare arvien ciešāk iekļaujas Eiropā un pasaules kultūras telpā – gan līdzdarbojoties starptautiskos tīklos, gan veidojot attiecības starp valstīm, arī atsevišķu organizāciju un kolektīvu starpā. Plaši ir izplatīta horeogrāfu, pedagogu, audzēkņu, studentu un dejojāju mobilitāte un apmaiņa.
- Ir izveidota jauna valsts finansēta dejas institūcija, kas dod iespēju inovatīvu dejas projektu īstenošanai visos dejas žanros, rada jaunas darbavietas dejas nozarē un vienlaikus sniedz jaunu profesionāļu, radošu, māksliniecisku projektu pieejamību.
- Latvijas Republikas simtgades programmas īstenošana ir bagātinājusi Latvijas kultūru ar jauniem izciliem horeogrāfijas oriģināldarbiem, vairojot Latvijas iedzīvotāju lepnumu par savu valsti un piederību tai.
- Pilnveidota radošo dejas profesionāļu tiesiskā un sociālā aizsardzība.

Rīcības virzieni, uzdevumi, aktivitātes

6.1. Tradīciju un inovāciju sinerģija					
Mērķis: Kultūras mantojuma saglabāšana, jaunu kultūras vērtību radīšana un pieejamība dejas jomā					
Uzdevumi	Aktivitātes	Atbildīgais	Līdzatbildība	Finansējuma avots	Īstenošanas periods
1.1. Izveidot un īstenot Latvijas Republikas simtgades kultūras programmu.	1.1.1. Izstrādāt un īstenot dejas nozares kultūras programmu Latvijas Republikas simtgadei. Savlaicīgi plānot pasākumus un finansējumu to norisei. <i>(RL prioritāte 5.1.6./2.3.1.)</i>	Nozares institūcijas, NVO	KM	Valsts budžets, VKKF	2015 – 2018
	1.1.2. Izstrādāt un publicēt fundamentālus pētījumus baleta un dejas mākslas vēsturē (Latvijas baleta enciklopēdijas II daļu, dokumentālās filmas ciklā Latvijas baleta elki pasaulē 20. gadsimts, Latvijas laikmetīgās dejas vēsture). <i>(RL prioritāte 5.1.6./2.3.2.)</i>	Nozares augstskolas, institūcijas, NVO	KM	Valsts budžets, VKKF 60 000 euro	2015 – 2020
	1.1.3. Sarīkot Latvijas Republikas simtgadei veltītu lieluzvedumu „Abas malas”. <i>(RL prioritāte 5.1.6./2.3.3.)</i>	KM LNKC	Nozares institūcijas, nozares NVO	Valsts budžets	2015 – 2018
1.2. Kultūras mantojuma saglabāšana un attīstība dejas jomā, sabiedrībai līdzdarbojami es kultūras procesos.	1.2.1. Īstenot digitālus un drukātus dokumentālus projektus un produktus par baletu un deju, dejas vēsturi un to izcilākajām personībām. <i>(RL prioritāte 5.1.6./2.1.2.)</i>	Nozares NVO	KM	VKKF, pašvaldības	2015 – 2020
	1.2.2. Nodrošināt dejas vēstures liecību krātuvju saglabāšanu, attīstību un pieejamību. <i>(RL prioritāte 5.1.6./1.2.3.)</i>	Nozares NVO	KM	VKKF, pašvaldības	2015 – 2020

6.2. Dejas izglītība					
Mērķis: Konkurētspējīgas izglītības nodrošināšana atbilstoši dejas žanru prasībām					
Uzdevumi	Aktivitātes	Atbildīgais	Līdzatbildība	Finansējuma avots	Īstenošanas periods
2.1. Veicināt profesionālās dejas izglītības kvalitātes pilnveidi, attīstību un konkurētspēju.	2.1.1. Veicināt dejas programmu attīstību un licencēšanu mākslas skolās reģionos. (RL prioritāte 5.2./ 2.1.3.)	LNKC	Nozares NVO, eksperti	Valsts budžets	2016 - 2020
	2.1.2. Sniedzot metodisko atbalstu dejas nozares institūcijām un speciālistiem, organizējot seminārus, konsultācijas un profesionālās apmācības programmas, nodrošināt kvalitatīvu tālākizglītības sistēmas izveidi. (RL prioritāte 5.2.6./2.2.2.)	LNKC	Nozares Eksperti NVO	Valsts budžets ES fondi	2015 – 2020
	2.1.3. Izstrādāt lekciju ciklu par deju un deju piedāvājumu „Kultūras skolas somas” ietvaros, lai izglītotu sabiedrību par dejas daudzveidību. (RL prioritāte 5.2.6./1.1.1.)	Nozares NVO, KM	VKKF, dejas institūcijas, IZM	Valsts budžets	2016 – 2020
	2.1.4. Izstrādāt specializētas, noteiktām mērķauditorijām, īpaši jauniešiem, domātas izglītības programmas dejas nozarē. (RL prioritāte 5.2.6./rīcības virziens 1.)	Nozares NVO, Pašvaldības	LNKC	VKKF Valsts budžets	2016 – 2020
	2.1.5. Izskatīt iespēju izvērtēt mācību programmu satura ilgtspēju, ņemot vērā darba tirgus prasības, un izveidot padziļinātu laikmetīgās dejas apmācības programmu RHV uz esošo programmu bāzes paplašināšanas rēķina. (RL prioritāte 5.2.6./2.1.3.)	LNKC RHV	Nozares NVO eksperti	Valsts budžets	2016 – 2020
	2.1.6. Nodrošināt izglītības iestāžu aprīkojuma mērķtiecīgu atjaunināšanu un modernizāciju (RL prioritāte 5.2.6./3.1.2.)	LNKC RHV	Nozares NVO eksperti	Valsts budžets, ERAF, IZM	2016 – 2020

	2.1.7.Veicināt ārvalstu studentu ieinteresētību profesionālās dejas apgūvei Latvijas profesionālās dejas izglītībā visos līmeņos. (RL prioritāte 5.3.6./2.4.5.)	LNKC RHV JVLMA LKA RPIVA	Nozares NVO eksperti	Valsts budžets	2015 – 2020
	2.1.8.Analizēt un izvērtēt esošo mācību iestāžu absolventu darbību pēc studiju beigšanas un precizēt programmu specializāciju. (RL prioritāte 5.2.6./3.1.2.)	LNKC	Skolas, augstskolas	Valsts budžets	2015 - 2020
2.2. Nodrošināt starptautiski konkurētspējīgu augstākās profesionālās izglītības piedāvājumu dejas jomā.	2.2.1.Nodrošināt studiju programmu satura kvalitāti un studiju aprīkojuma mērķtiecīgu atjaunināšanu un modernizāciju, ņemot vērā darba tirgus prasības. (RL prioritāte 5.2.6./3.1.2.)	LKA, LMA, JVLMA	IZM, KM	Plānots IZM administrēto ERAF programmu ietvaros; Papildus: valsts budžets 4,2 milj.EUR	2015 – 2020
	2.2.2.Izveidot zinātniski pētniecisko metodisko centru, kas veiktu nozares pētniecību un koordinētu centralizētas informācijas izplatīšanu dejas izglītībā,izstrādātu metodiskos materiālus pieprasītajiem dejas žanriem visos izglītības līmeņos (RL prioritāte 5.2.6./3.2.2.)	LNKC	skolas	Valsts budžets	2015
	2.2.3.Koncentrējot resursus, veidot kompetenču centru dejas nozarē. (RL prioritāte 5.2.6./2.1.1.)	KM, LNKC	IZM	Valsts budžets	2016 - 2017
	2.2.4.Izvērtēt iespēju sagatavot priekšlikumus grozījumiem normatīvajos aktos, nodrošinot iespēju iegūt trīs līmeņu augstāko mākslas izglītību visās mākslu studiju jomās dejas nozarē (RL prioritāte 5.2.6./3.1.4.)	KM,		Papildu aprēķinus varēs veikt pēc RL 5.2.6.prioritātes 3.1.3.pasākuma īstenošanas	2017 – 2018 II pusg.

6.3. Deja un kultūrtelpa					
Mērķis: Kvalitatīvas dejas nozares attīstības nodrošināšana, atbalstot jaunrades procesus un izcilību					
Uzdevumi	Aktivitātes	Atbildīgais	Līdzatbildība	Finansējuma avots	Īstenošanas periods
3.1. Izveidot efektīvu dejas nozares pārvaldības modeli.	3.1.1.Sadarbībā ar nozares ekspertiem nodrošināt Latvijas Dejas padomes regulāru darbību.	KM	Nozares NVO, LNOB	-	2015 – 2020
	3.1.2.Izveidot deju nozares koordinatora štata vietu.	KM, LNKC		Valsts budžets	2015 - 2020
	3.1.3.Nodrošināt kvalitatīvāku dejas nozares metodiskās informācijas apriti (tā pati štata vieta).	KM, LNKC	Nozares NVO	Valsts budžets	2015
	3.1.4.Izvērtēt nepieciešamību pārskatīt dejas nozares amatu klasifikatoru.	KM, LNKC	Nozares NVO un LDP	Valsts budžets	2015
	3.1.5.Izstrādāt priekšlikumus dejas nozares speciālistu sociālo garantiju nodrošināšanai.	KM LM	VKKF, NVO		2017 - 2019
6.4. Deja un ekonomika					
Mērķis: Dejas nozares Latvijas un starptautiskā tirgus attīstības, kā arī starptautiskās atpazīstamības un konkurētspējas sekmēšana					
Uzdevumi	Aktivitātes	Atbildīgais	Līdzatbildība	Finansējuma avots	Īstenošanas periods
4.1. Izveidot atbalsta mehānismu sistēmu, kas veicinātu dejas darba tirgus paplašināšanu.	4.1.1.Iesaistot pašvaldību, izvērtēt iespēju izveidot jaunu profesionālās dejas institūciju, kas veidotu labvēlīgu vidi inovatīvu dejas projektu īstenošanai dažādos dejas žanros (RL prioritāte 5.1.6./galvenie pasākumi 1.2.1.;1.2.2.)	KM, pašvaldības	Nozares eksperti	Valsts un pašvaldības budžets	2016 – 2020
	4.1.2.Veicināt Latvijas un ārzemju profesionālo horeogrāfu lielāku sadarbību ar amatierkolektīviem, nodrošinot to kvalitātes pieaugumu. (RL prioritāte 5.1.6./3.1.6.; 3.1.2.)	LNKC	Nozares eksperti	Valsts un pašvaldības budžets, VKKF	2015 – 2020
	4.1.3.Izmantojot radošuma potenciālu, īstenot inovatīvus dažādu dejas institūciju savstarpējus	Nozares NVO	LNKC, dejas institūcijas	VKKF, ES fondi, pašvaldības	2015 – 2020

	sadarbības projektus. (RL prioritāte 5.3.6./1.1.3.;3.1.4.)				
4.2. Sekmēt dejas nozares ārējo tirgu apguvi.	4.2.1.Veicināt dejas menedžmenta attīstību, lai paplašinātu dejas eksportu (RL prioritāte 5.1.6./galvenie pasākumi 3.1.6.;3.1.2.)	KM, pašvaldības	Nozares eksperti	Valsts un pašvaldības budžets	2017 - 2020
	4.2.2.Sadarbībā ar LIAA, izstrādāt kritērijus dejas kompāniju un horeogrāfu dalībai starptautiskajos gadatirgos. (RL prioritāte 5.1.6./3.1.6.; 3.1.2.)	KM	Nozares eksperti, LIAA	Valsts un pašvaldības budžets, VKKF	2015 – 2020
	4.2.3.Sekmēt horeogrāfu lielāku iesaisti starptautiskajos konkursos un darba tirgos. (RL prioritāte 5.1.6./3.1.6.; 3.1.2.)	KM	NVO, dejas institūcijas	Ziemeļu-Baltijas valstu mobilitātes programma	2015 – 2020

6.5. Dejas vide

Mērķis: Labvēlīgas vides veidošana jaunu kultūras vērtību radīšanai un pieejamībai dejas jomā

Uzdevumi	Aktivitātes	Atbildīgais	Līdzatbildība	Finansējuma avots	Īstenošanas periods
5.1. Labvēlīgas vides nodrošinājums horeogrāfijas produktu radīšanai.	5.1.1.Atbalstīt un veicināt inovatīvus projektus horeogrāfijā un horeogrāfu radošo projektu īstenošanu. (RL prioritāte 5.1.6./1.2.2)	Nozares izglītības institūcijas, NVO, deju kompānijas	Nozares eksperti KM	VKKF, pašvaldības	2015 – 2020
	5.1.2.Motivēt deju profesionālo izaugsmi, nodrošinot regulāru konkursu un meistardarbnīcu procesu. (RL prioritāte 5.1.6./3.1.2.)	Dejas institūcijas, nozares izglītības iestādes, nozares NVO, eksperti	LNKC	Valsts budžets VKKF, pašvaldības ES fondi	2015 – 2020
	5.1.3.Izvērtējot esošās iespējas, veicināt pastāvīgu telpu pieejamību profesionālās dejas darbības nodrošināšanai. (RL prioritāte 5.2.6./3.1.2.; RL prioritāte 5.3.6./3.1.1.)	Pašvaldības	KM, FM (VNĪ), nozares eksperti	Pašvaldību budžeti, ERAF	2015 – 2020
	5.1.4.Pašvaldībām izvērtēt un veicināt, prioritizēt kapitālos ieguldījumus, lai nodrošinātu dejas darbībai atbilstošo telpu tehnisko	Pašvaldības, nozares eksperti un NVO	KM, nozares eksperti	Pašvaldību budžeti, ERAF, EFLA	2015 – 2020

	aprikojumu (grīdas segums, stieņi, skaņas aprikojums u.c.). (RL prioritāte 5.2.6./3.1.2.)				
	5.1.5.Izveidot Dejas māju (laboratoriju eksperimentu attīstībai, regulārām treniņstundām) Radošo industriju centrā Miera ielā 58. (RL prioritāte 5.3.6/ 3.1.1.)	KM	Nozares eksperti	ERAF	2015 – 2020 II pusg.

6.6. Dejas un sabiedrības sinerģija

Mērķis: Mediju ieguldījums sabiedrības iesaistē kultūras procesos dejas jomā un tās pieejamības nodrošināšanā Rīgā un reģionos

Uzdevumi	Aktivitātes	Atbildīgais	Līdzatbildība	Finansējuma avots	Īstenošanas periods
6.1. Efektīvas informatīvās aprites nodrošinājums sabiedrībā.	6.1.1.Kultūras institūciju un mediju iesaiste dejas nozares skatītāju auditorijas paplašināšanā, veicinot sabiedrības ieinteresētību kultūras procesos. (RL prioritāte 5.1.6./2.1.1.)	Nozares NVO	KM, mediji	VKKF, ES fondi, pašvaldības	2015 – 2020
	6.1.2.Nodrošināt mērķtiecīgu dejas popularizēšanu un sabiedrības informēšanu. Veidot regulāras publikācijas un diskusijas visos kultūras medijos par dejas aktivitātēm (radio, TV, preses izdevumi, interneta vietnes). (RL prioritāte 5.1.6./2.1.2)	Nozares NVO, VKKF	mediji	VKKF	2016 – 2020
	6.1.3.Nodrošināt starptautiska mēroga informācijas pieejamību dejas jomā. (RL prioritāte 5.1.6./2.2.4.)	KM	Pašvaldības, NVO, kultūras institūcijas	VKKF	2016 – 2020
	6.1.4.Nodrošināt profesionālās dejas un baleta esošā repertuāra pieejamību reģionos. (RL prioritāte 5.4.6./1.1.1.;1.1.2.)	Pašvaldības, nozares NVO,	VKKF	VKKF, pašvaldību budžets, ERAF	2015 – 2020

6.7. Radošo profesionāļu tiesiskā un sociālā aizsardzība.					
Mērķis: Cilvēkresursu attīstība un efektīva kultūrpārvaldība					
Uzdevumi	Galvenie pasākumi	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Nepiec. finansējums un tā avoti	Izpildes termiņš
7.1. Radīt labvēlīgus apstākļus kultūras jomā strādājošajiem un viņu darba novērtējumam.	7.1.1. Panākt profesionālās dejas jomā strādājošo atalgojuma pieaugumu un konkurētspēju, nodrošinot tā atbilstību kvalifikācijai un samērojamību ar vidējo atalgojumu valstī. (RL prioritāte 5.1.6./4.1.1.)	KM	FM, VARAM, pašvaldības	Papildus: valsts budžets, pašvaldību budžets	2015 – 2020
	7.1.2. Izstrādāt un ieviest normatīvo regulējumu un atbalsta sistēmu dejas nozares profesionāļu tiesiskās un sociālās aizsardzības pilnveidošanai (RL prioritāte 5.1.6./4.1.2)	KM	LM, FM, LRSP	Papildus: valsts budžets	2016 – 2020
	7.1.3. Pilnveidot atzinības un apbalvojumu sistēmu par nozīmīgiem sasniegumiem kultūrā nacionālajā un starptautiskajā līmenī profesionālās dejas nozarē, nodibinot un īstenojot Valsts apbalvojumu „Lielā Dejas balva”. (RL prioritāte 5.1.6./4.1.3.)	KM, LNKC	Nozaru NVO, LRSP	Papildus: valsts budžets	2017 – 2020

NB! Aiz aktivitātes iekavās norādīts Kultūrpolitikas pamatnostādņu 2014.-2020.gadam „Radošā Latvija” prioritātes un pasākuma numurs, saskaņā ar kuru aktivitāte tiek veikta.

7. STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA

Dejas nozares stratēģijas nosprausto mērķu un uzdevumu īstenošanas novērtēšana notiek pamatnostādņu *Radošā Latvija* darbības beigu posmā.

Līdz 2017. gada 1.aprīlim tiek nodrošināta nepieciešamā informācija *Radošās Latvijas* īstenošanas starpposma informatīvajam ziņojumam iesniegšanai Ministru kabinetā, bet līdz 2021.gada 1.aprīlim informācija pamatnostādņu *Radošā Latvija* īstenošanas gala ziņojumam iesniegšanai Ministru kabinetā.

Nepieciešamības gadījumā Latvijas Dejas padome sagatavos grozījumus stratēģijā.

Latvijas Dejas padomes priekšsēdētāja

Gunta Bāliņa

Pielikums

Rezultatīvie rādītāji dejas nozares attīstības izvērtēšanai:

1. Vispārējie nozares rādītāji – izrāžu skaits gadā

	Rādītāji	2013	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
		Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde
1.1.	LNO baleta izrāžu skaits gadā	137	130	144	135		137		140		140		145		145	
1.2.	Laikmetīgās dejas mākslinieku apvienības "ĀRĀ" (vadītāja Olga Žitluhina) izrāžu skaits gadā	8	10	61	15		20		20		25		25		30	
1.3.	Latvijas Kultūras akadēmijas dejas izrāžu skaits gadā	12	10	22	15		17		20		23		23		23	
1.4.	Latvijas profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācijas izrāžu skaits gadā	55	20	75	70		60		60		75		25		25	

1.5.	Rīgas Horeogrāfijas vidusskolas izrāžu skaits gadā	12	10	12	12		12		15		15		15		15
1.6.	Latvijas Baleta un dejas Ģildes izrāžu skaits gadā	5	5	8	7		7		8		10		10		10
1.7.	Starptautiskais Baltijas baleta festivāla izrāžu skaits gadā	4	4	4	4		5		6		7		7		7
1.8.	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas dejas izrāžu skaits gadā	3	3	3	3		3		3		4		4		4
1.9.	Indras Reinholdes kamerbaleta izrāžu skaits gadā	2	2	0	2		2		3		3		4		4
1.10.	Lītas Beiris Jaunā Rīgas Baleta izrāžu skaits gadā	1	1	1	3		3		4		5		5		5
1.11.	Jaunā Latvijas Baleta/ New Latvian Ballet izrāžu skaits gadā	0	1	1	2		2		3		4		4		4
1.12.	LSDF / sacensības	55	55	58	55		55		57		58		60		60

1.13	Latvijas Jaunā teātra institūts	7	10	23	12		5		2		8		7		5	
------	---------------------------------	---	----	----	----	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--

2.Nozares radošās izcilības novērtējuma procesa rādītāji

	Rādītāji	2013	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
		Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde
1.1.	Dejas pārstāvju izcilības novērtējuma valsts nozīmes pasākumu nodrošināšana	2	2		2		2		3		2		3		2	

3.Specifiskie nozares rādītāji – izrāžu skaits gadā reģionos

	Rādītāji	2013	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
		Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde
1.1.	LNO baleta izrāžu skaits gadā	4	5	5	5	5	6		7		8		8		9	
1.2.	ĀRĀ- MDKo. Zitluhin izrāžu skaits gadā			21	7		10		10		10		10		15	
1.3.	Latvijas Kultūras akadēmijas dejas izrāžu skaits gadā	20	17	22	15		23		23		23		23		23	

1.4.	Latvijas profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācijas izrāžu skaits gadā		20	38	30		30		30		30		15		15	
1.5.	Rīgas Horeogrāfijas vidusskolas izrāžu skaits gadā	2	2	2	2	2	4		4		5		5		6	
1.6.	Latvijas Baleta un dejas Ģildes izrāžu skaits gadā	2	2	2	2	2	4		4		5		5		6	
1.7.	Starptautiskais Baltijas baleta festivāla izrāžu skaits gadā	3	3	3	3		4		4		5		5		6	
1.8.	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas dejas izrāžu skaits gadā	1	1	1	1		2		2		3		3		3	
1.9.	Indras Reinholdes kamerbaleta izrāžu skaits gadā	2	2	0	2		2		3		3		4		4	

1.10.	Litas Beiris Jaunā Rīgas Baleta izrāžu skaits gadā	1	1	1	3		3		4		5		5		5	
1.11.	Jaunā Latvijas Baleta/ New Latvian Ballet izrāžu skaits gadā	0	1	1	2		2		2		2		2		2	
1.12.	LSDF / sacensības	25	25	25	25		23		25		25		26		26	
1.13	Latvijas Jaunā teātra institūts	2	2	2	4		2		2		3		3		2	